PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R.
I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 36 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 13 lutego 1929 r.

TREŚĆ: Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne: Polska a Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Polsce. — Państwa bałtyckie a Z. S. R. R. — Stany Zjednoczone A. P .a Anglja. — **Sprawy wewnętrzne:** życie partyjne. **Notatki i informacje:** Różne. — Artykuły nieuwzględnione.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Większość dzienników sowieckich 11.II, komentując podpisanie protokułu, podkreśla je jako zwycięstwo polityki sowieckiej, a porażkę polityki rządu polskiego, któremu nie udało się utworzyć bloku bałtyckiego wobec odmowy Finlandji i Litwy podpisania protokułu przy okrągłym stole.

Prawda 9.II oświadcza, iż wyznaczone na 8.II podpisanie protokułu nie odbyło się wskutek niedyspozycji posła Davilli. Przewidywać można rychłe wyzdrowienie dyplomatów zagranicznych, których razi klimat moskiewski, gdyż rząd estoński ratyfikuje w przyśpieszonem tempie pakt Kellogga, zaś komisja spraw zagranicznych łotewskiego sejmu również uchwaliła wniosek o ratyfikacji paktu. W najbliższym czasie posłowie estoński i łotewski w Moskwie będą mieli niezbędne dla podpisania protokułu pełnomocnictwa, które uratują dyplomację polską z jej tragikomicznej sytuacji. Żadne oświadczenia dyplomacji polskiej, iż posiadała ona prawo przemawiania w imieniu Estonji i Łotwy nie przekreślą oświadczenia, które minister Balodis poczynił współpracownikowi łotewskiego pisma „Jaunakas Zinas" i w którym stwierdził, iż poseł polski w Moskwie nie był upoważniony do przemawiania w imieniu Łotwy. Wszelka zbyt misterna gra posiada tę ujemną stronę, iż łatwo może się oberwać. Z tego powodu Polska zawsze oczekiwać może niespodzianek ze strony swych rzeczywistych lub urojonych sojuszników. Co się tyczy ZSRR, to dążąc do osiągnięcia chociażby moralnych gwarancyj pokoju, posiada on możność wyczekiwania i niekorzystania z tych wątpliwych posunięć politycznych, do których się ucieka w ostatnim okresie Polska.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Prawda 9.II, donosząc w depeszy z Warszawy o wniesieniu projektu zmiany ustawy konstytucyjnej do laski marszałkowskiej, oświadcza, iż projekt ten „utrzymany jest w stylu jak najbardziej faszystowskim". Zdaniem lewicy parlamentarnej, istnienie tego projektu świadczy, iż Sejm polski rozpoczyna pod akompanjamentem gróźb i nacisku likwidację Konstytucji 1921 roku.

Trybuna Radziecka 3.II w korespondencji z Polski (Mirskiego) omawia stosunek PPS do walk ekonomicznych proletarjatu polskiego. Korespondencja osnuta jest na wydanej w Warszawie broszurze Ostrowskiego p. t. „PPS w walkach ekonomicznych i w ruchu zawodowym". Broszura ta dowodzi, zdaniem korespondenta, iż „polityka PPS polega na łamaniu strajków, uciekaniu się do rządowego arbitrażu i pomaganiu rządowi w pogarszaniu warunków bytu robotników". Polityka ta prędzej czy później otworzy robotnikom oczy na prawdziwą rolę PPS. Ostatnia walka włókniarzy łódzkich wskazała, iż robotnicy polscy uwalniają się od szkodliwych wpływów PPS i stają co raz wyraźniej na gruncie bezwzględnej walki klasowej.

Trybuna Radziecka 3.II. oświadcza, iż w pewnych warstwach robotniczych w Polsce panuje straszne zacofanie. Przykładem tego zacofania jest zajście w cukrowni Kruszwickiej, w województwie Poznańskiem, gdzie założono oddział klasowego związku zawodowego. Wkrótce po założeniu tego związku członków jego wezwał do siebie ksiądz Szenbor, który oświadczył im, iż związek klasowy jest wcieleniem szatana i że robotnicy, którzy wstąpili do związku powinni, aby nie stracić pracy w cukrowni, wystąpić ze związku i ponownie się ochrzcić. Pismo utrzymuje, iż obrządek chrztu odbył się rzeczywiście w kościele kruszwickim i twierdzi, że wypadek ten dowodzi istnienia ścisłego związku między duchowieństwem a kapitalizmem.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A Z. S. R. R.

Komunist 31.I, omawiając ewentualny udział Łotwy i Estonji w podpisaniu protokułu, oświadcza, iż stanowisko dyplomacji tych państw świadczy, iż zarówno Łotwa jak i Estonja ulegają w swej polityce zagranicznej tendencjom, które stwarzają stan naprężenia w Europie wschodniej i wytwarzają niebezpieczeństwo wojny. Źródłem tych tendencyj jest

...czepna polityka Francji i Anglji, która wpływa na politykę urzędowych kół polskich i rumuńskich.

STANY ZJENOCZONE A. P. A ANGLJA.

Prawda 9.II omawia w art. wst. uchwalenie nowego wielkiego programu zbrojeń morskich przez parlament Stanów Zjednoczonych. Program przewiduje budowę 15 krążowników, które mają być wykończone w ciągu trzech lat. Równocześnie powziął parlament amerykański skierowaną przeciwko Anglji uchwałę o komunikacji morskiej, o potępieniu blokady morskiej i prawach statków neutralnych na morzu podczas ewentualnej wojny. Obydwie te decyzje świadczą, iż rząd amerykański pozostaje posłusznym wykonawcą programu plutokracji Stanów. Na tle ogólnej sytuacji światowej decyzje te stanowią nowy okres rozwoju antagonizmu między Anglją a Ameryką. Okres ten otwiera drogę do dalszego obostrzenia stosunków. Ameryka przygotowuje się do dziejowej walki z Anglją, przedewszystkiem do drugiej waszyngtońskiej konferencji w sprawie ograniczenia zbrojeń morskich, która odbędzie się w 1931 roku, o ile przed tym terminem nie wybuchnie wojna. Imperjaliści amerykańscy dążą do tego, aby przed tą konferencją Stany Zjednoczone były pierwszą światową potęgą morską. Wyrzucając miljony dolarów na propagandę imperjalizmu i szowinizmu wśród ludności Stanów, miljarderzy amerykańscy nie kryją się zupełnie ze swym naczelnym celem, jakim jest opanowanie mórz przez Amerykę. Budując nowe krążowniki i wypowiadając się przeciwko blokadzie morskiej, Ameryka oświadcza, iż gdyby w sprawie tej ewentualnej blokady nie osiągnięto porozumienia z Anglją, trzeba będzie rozpocząć budowę dalszych 50 krążowników. Anglja również nie traci czasu, imperjalizm angielski nie myśli o wyrzeczeniu się swej potęgi morskiej na korzyść Ameryki bez walki. W najbliższej przyszłości rozpoczyna Anglja budowę szeregu nowych statków. Po tej niespodziance będą jeszcze inne. Walka między Ameryką i Anglją przybiera ostrzejsze formy. Do walki tej wciągane są inne państwa. Tworzone są bloki państw. Wytwarza się sytuacja, nie mniej groźna niż w 1914 roku; zgęszczają się chmury przyszłej katastrofy.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Socjalisticzeskij Wiestnik 9.II donosi, iż Bucharyn, Tomski i Dogadow zgłosili swoją dymisję, jako protest przeciwko polityce Stalina. C. K. partji odmówił przyjęcia tych dymisyj. W rzeczywistości obowiązki przewodniczącego międzynarodówki komunistycznej przejął Mołotow, obowiązki przewodniczącego centralnej rady sowieckich związków zawodowych — Kaganowicz.

Bolszewik 31.I ogłasza art. Jarosławskiego o zwolennikach Trockiego. W art. tym Jarosławski stwierdza, iż opozycja lewicowa dzieli się na trzy ugrupowania, które różnią się między sobą swym stosunkiem do partji i władzy Stalina. Najbardziej nieprzejednane stanowisko zajmują „sapronowcy", których ideowymi kierownikami są Sapronow i W. Smirnow. Pośrednie stanowisko zajmują właściwi „trockiści", zaś Preobrażeński i Radek ze swemi zwolennikami usiłują pogodzić opozycję z partją i propagują wśród opozycji zwrócenie się do konferencji partyjnej z propozycją kompromisowego załatwienia zatargu. Jarosławski oświadcza, iż większość partyjna nie przyjmie żadnego kompromisu, gdyż pogodzenie się partji z opozycją nastąpić może wyłącznie, jako wynik wyrzeczenia się opozycji wszystkich jej błędów ideowych i organizacyjnych.

Wisty WUCWK. 31.I donoszą, iż we wszystkich większych zakładach przemysłu sowieckiego w Charkowie odbyły się zgromadzenia zatrudnionych w tych zakładach członków partji. Zgromadzenia zwołane były dla określenia stosunku komunistów charkowskich do opozycji „trockistów". Wszystkie powzięte uchwały potępiają jednomyślnie kontrrewolucyjną działalność trockistów w państwie dyktatury proletarjatu, żądają surowego ukarania opozycjonistów, porównują akcję trockistów z akcją mieńszewików i wypowiadają się za pozbawieniem trockistów pracy w przemyśle sowieckim.

Izwiestja Odesskago Okrużkoma KPBU. 29.I, zdając relacje z tych że zebrań partyjnych w Charkowie, podają, iż na zebraniu robotników i urzędników państwowych zakładów elektrycznych trockiści Milner, Zelman i Kuliszew usiłowali zmusić zebranych do wysłuchania „demagogicznych przemówień opozycyjnych". Robotnicy wymienionych zakładów dali trockistom należny odpór.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Prawda 31.I. donosi o zniesieniu okręgu Taganroskiego, którego terytorjum zostało włączone do terytorjum okręgu Dońskiego. Ośrodkiem administracyjnym połączonych okęgów będzie miasto Taganrog.

Izwiestja Odesskago Okrużkoma KPBU 27.I ogłaszają uchwałę rządu USRR o ubezpieczeniu od ognia na koszt państwa gospodarstw wszystkich komunistów i urzędników sowieckich na wsi. Jako motyw tej decyzji podaje uchwała liczne wypadki podpalenia własności komunistów i urzędników sowieckich przez „kułaków".

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Raboczaja Moskwa 30.I. Wystarczy trochę dobrej woli (o stosunku Polski do ZSRR).

Zak. Gr. Prac. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40 Drukowane na prawach rękopisu.